

Dosarul nr.3ra-797/20

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – A. Paniș

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru

ÎNCHEIERE

19 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca- Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Alexandru Ciorici,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de
către Alexandru Ciorici împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea
actului administrativ,

împotriva deciziei din data de 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-au respins cererile de apel depuse de către Alexandru Ciorici și Serviciul Fiscal
de Stat, s-a menținut hotărârea din data de 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău,
sediul Rîșcani,

constată:

La 19 aprilie 2019 Alexandru Ciorici a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Serviciului Fiscal de Stat, prin care a solicitat anularea punctelor 1 și 2 din
decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 73 din 21 martie 2019, constatarea ca fiind ilegală
adăugarea în scop de impozitare, prin avizul de plată a impozitului pe avere pentru anul
2018 nr. 000171096 din 29 noiembrie 2018 la apartamentul aflat în devălmășie nr.
xxxxx din blocul nr. xxxxx din str. xxxxx, mun. Chișinău, a cotei care aparține Patriciei
Ciorici în alt apartament, obligarea Serviciului Fiscal de Stat să emită aviz de plată a
impozitului pe avere pentru anul 2018 pe numele reclamantului, constatarea că acțiunea
întreprinsă de către Alexandru Ciorici privind achitarea la 20 decembrie 2018 a sumei
de 12 928,35 lei pentru impozitul pe avere este conformă și se consideră a fi legală,
anularea hotărârii Direcției generale Administrare Fiscală seria AH nr. 0012234 din 04
aprilie 2019 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Patricia
Ciorici în sumă de 15 330,22 lei și obligarea Serviciului Fiscal de Stat să întreprindă
acțiuni în scopul restituirii supraplății pentru impozitul pe avere în sumă de 15 335,10
lei, inclusiv majorarea de întârziere de 488,45 lei ce constituie suma achitată solidar de
către coproprietarii apartamentului nr. xxxxx din blocul nr. xxxxx din str. xxxxx, mun.
Chișinău.

În motivarea cererii de chemare în judecată Alexandru Ciorici a indicat că în anul
2012 împreună cu soția, Cornelia Șcerbina și două fiice Cezara Ciorici și Patricia
Ciorici au privatizat apartamentul nr. xxxxx din blocul nr. xxxxx din str. xxxxx, mun.
Chișinău. În perioada anilor 2013-2018 Alexandru Ciorici a plătit impozitul pe avere

pentru apartamentul în cauză. În anul 2018, avizul pentru plata impozitului pe avere privind apartamentul în litigiu a fost perfectat pe numele coproprietarei Patricia Ciorici.

La solicitarea lui Alexandru Ciorici de a i se elibera avizul de plată a impozitului pe avere pentru anul 2018 pe numele său i s-a comunicat că acesta nu figurează în baza de date cadastrală în calitate de coproprietar al apartamentului nr. xxxxx din blocul nr. xxxxx, din str. xxxxx, mun. Chișinău.

La 12 decembrie 2018 reclamantul s-a adresat Serviciului cadastral teritorial Chișinău cu solicitarea verbală de a fi examinat temeiul excluderii din baza de date a acestuia ca coproprietar al apartamentului menționat. Serviciul cadastral teritorial Chișinău a comunicat reclamantului că numele său a fost restabilit în baza de date în calitate de coproprietar al apartamentului nr. xxxxx din blocul nr. xxxxx din str. xxxxx mun. Chișinău.

Astfel, la 19 decembrie 2018 Alexandru Ciorici a înaintat o cerere Direcției deservire fiscală Buiucani privind anularea avizului de plată a impozitului pe avere nr.0000171096 din 29 noiembrie 2018 pentru anul 2018, perfectat pe numele fiicei, Patricia Ciorici, coproprietar al apartamentului nominalizat, din motiv că Alexandru Ciorici este responsabil ca subiect al impunerii fiscale privind imobilul vizat.

La 20 decembrie 2018 Alexandru Ciorici a achitat impozitul pe imobil pentru anul 2018 în mărime de 12 928,35 lei, ceea ce corespunde cotei legale de 0,8% din valoarea cadastrală a apartamentului. Direcția generală de administrare fiscală Chișinău la data de 30 ianuarie 2019 i-a oferit răspuns lui Alexandru Ciorici, prin care a refuzat în admiterea cererii privind modificarea avizului nr. 0000171096 din 29 noiembrie 2018. Drept urmare la 12 februarie 2019 Alexandru Ciorici s-a adresat cu o petiție către Serviciul Fiscal de Stat, solicitând anularea avizului de plată emis pe numele Patriciei Ciorici cu emiterea unui nou aviz de plată a impozitului pe avere pe numele lui Alexandru Ciorici.

La 21 martie 2019 Serviciul Fiscal de Stat prin decizia nr. 73 a respins petiția reclamantului din data de 12 februarie 2019. În opinia reclamantului, decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 73 este neîntemeiată și nu conține argumente întemeiate, care ar explica în baza cărui temei coproprietarii apartamentului au fost lipsiți de dreptul exclusiv de a-și determina coproprietarul care să fie considerat ca subiect al impunerii fiscale, nu a fost argumentat faptul includerii în avizul de plată a impozitului pentru apartamentul aflat în devălmășie nr. xxxxx, din blocul nr. xxxxxx, din str. xxxxx, mun. Chișinău a cotei unui coproprietar din alt apartament.

Reclamantul a mai menționat că la 04 aprilie 2019 Patricia Ciorici a fost informată de către inspectorul superior al Direcției gestionare arierate din cadrul Direcției generale administrare fiscală mun. Chișinău că are restanță la plata impozitului în sumă de 15 335,1 lei, inclusiv majorarea de întârziere în suma de 488,45 lei, urmând să fie aplicată executarea silită. Restanța la plata impozitului a fost achitată la data de 05 aprilie 2019 de către toți coproprietarii apartamentului nr. xxxxx din blocul nr. xxxxx, din str. xxxxx, mun. Chișinău.

Ulterior, la 13 aprilie 2019 Alexandru Ciorici a recepționat scrisoarea din data de 04 aprilie 2019 a Direcției gestionare arierate din cadrul Direcției generale administrare fiscală mun. Chișinău și copia Hotărârii AH nr. 0012234 din 04 aprilie 2019 privind executarea silită a obligației fiscale în sumă de 15 330 de lei și 22 de bani.

Alexandru Ciorici a mai menționat că prin certificatul eliberat de către Agenția Servicii Publice la 12 februarie 2019 este indicat istoricul bunului imobil cu numărul

cadastral - xxxxx situat în mun. Chișinău, sect. Buiucani, str. xxxxx, ap. xxxxx, potrivit căruia din 13 decembrie 2012 dreptul de proprietate asupra bunului imobil a fost deținut în proprietate în întregime (cota parte 1.0) de către Patricia Ciorici, acest drept a fost radiat la 13 decembrie 2018 prin Decizia autorității competente în baza Raportului de neconformitate nr.606 din 13 decembrie 2018. Astfel, la momentul eliberării extrasului din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate asupra bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, situat în mun. Chișinău, sect. Buiucani, str. xxxxx, ap. xxxxx este deținut de Alexandru Ciorici, Cezara Ciorici, Patricia Ciorici și Cornelia Șcerbina.

În acest context, reclamantul a indicat că informația care se conține în extrasele din Registrul bunurilor imobile privind excluderea a trei coproprietari ai imobilului aflat în litigiu și introducerea în Registrul bunurilor imobile a înscrisului, precum că Patricia Ciorici este unica proprietară a apartamentului menționat creează suspiciuni că Serviciul Fiscal de Stat la emiterea pe numele Patriciei Ciorici a avizului privind impozitul pe avere pentru anul 2018, cu privire la apartamentul aflat în devălmășie nr.xxxxx din blocul nr. xxxxx, din str. xxxxx, mun. Chișinău s-a bazat pe date cadastrale vădit false, neveridice, care nu corespundeau situației de fapt.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 22 octombrie 2019 s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru Ciorici împotriva Serviciului Fiscal de Stat.

Hotărârea instanței de fond a fost contestată, în termen, de către Alexandru Ciorici împotriva Serviciului Fiscal de Stat.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 05 februarie 2020 a respins cererile de apel depuse de către Alexandru Ciorici și Serviciul Fiscal de Stat, a menținut hotărârea din data de 22 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Instanțele de judecată și-au argumentat soluția de respingere a acțiunii prin faptul că potrivit informației din Registrul bunurilor imobile, actualizate la 05 decembrie 2018, în calitate de proprietari ai apartamentului nr. xxxxx, din mun. Chișinău, str. xxxxx, nr. xxxxx cu cota parte 1.0 sunt înscriși Cornelia Șcerbina, Cezara Ciorici și Patricia Ciorici. Totodată, s-a constatat că Serviciul Fiscal de Stat a calculat impozitului pe avere în temeiul legislației fiscale pentru anul 2018, în baza informației privind bunurile imobile, titularii de drepturi de proprietate, precum și valoarea estimată a bunurilor în scopul impozitării, înregistrată în Registrul bunurilor imobile la situația din 01 noiembrie 2018. Prin urmare, acest fapt nu poate duce la anularea avizului de plată a impozitului pe avere contestat, or, răspunderea pentru îndeplinirea obligației fiscale o poartă solidar toți coproprietarii bunului imobil vizat.

Faptul că la data de 13 decembrie 2018 Alexandru Ciorici a fost introdus în lista coproprietarilor bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx nu are relevanță, deoarece toate modificările efectuate în Registrul bunurilor imobile după data de 01 noiembrie 2018 nu pot influența suma obligației fiscale calculate sau subiectul impunerii la determinarea impozitului pe avere conform parametrilor înregistrați la situația din 01 noiembrie 2018 or, prevederile Codului fiscal stabilesc în mod expres obligația autorității fiscale de a calcula impozitul pe avere pentru situația existentă la data de 01 noiembrie a anului de gestiune, iar rectificarea din Registrul bunurilor imobile la 13 decembrie 2018 are incidență doar pentru viitor la calcularea impozitului pe avere.

Instanțele de judecată au respins critica lui Alexandru Ciorici precum că, conform înțelegerii dintre membrii familiei, acesta este considerat responsabil pentru achitarea

tuturor impozitelor pentru imobilul menționat, or, la situația din 01 noiembrie 2018, Alexandru Ciorici nu figura ca coproprietar al imobilului menționat și care este obiect al impozitării cu impozit pe avere. Mai mult, la materialele cauzei nu se atestă un acord comun, potrivit căruia coproprietarii apartamentului din municipiul Chișinău, str. xxxxx, ap. xxxxx, l-ar fi delegat pe Alexandru Ciorici în vederea achitării facturilor pentru imobilul aflat în devălmășie.

În final instanțele de judecată au concluzionat în temeiul normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios că cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru Ciorici nu este neîntemeiată și pe motiv că acesta a contestat avizul de plată eliberat pe numele Patriciei Ciorici, care este un act administrativ în care acesta nu este vizat. Totodată, Alexandru Ciorici nu a prezentat instanței o procură, care ar atesta faptul, că acesta era un reprezentant împuternicit al subiectului obligației fiscale Patricia Ciorici.

Împotriva deciziei instanței de apel, a depus recurs Alexandru Ciorici, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu soluția adoptată, reiterând circumstanțele de fapt menționate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, suplimentar indicând că avizul de plată a impozitului pe avere pe anul 2018 a fost emis de către Serviciul fiscal de stat în baza informației cadastrale neveridice cu privire la deținerea de către Patricia Ciorici în proprietate de 1,0 a imobilului cu numărul cadastral xxxxxx.

Mai mult, prin aplicarea la calcularea impozitului pe avere privind imobilul menționat a prevederilor art.287², alin. (1) și art. 287³, alin.(1) din Codul fiscal a condus la majorarea cotei impozitului pe avere, iar prin neaplicarea (ignorarea) prevederilor art. 287², alin.(3) din Codul fiscal, coproprietarii imobilului inclusiv coproprietarul Alexandru Ciorici au fost lipsiți de dreptul la determinarea subiectului impunerii fiscale care este considerat unul din coproprietari în baza acordului comun. Totodată coproprietarii imobilului inclusiv coproprietarul Alexandru Ciorici au fost lipsiți de dreptul de a-și onora obligația fiscală conform prevederii art. 287², alin.(3) din Codul fiscal, care stabilește că toți proprietarii (coproprietarii) poartă o răspundere solidară pentru îndeplinirea obligațiilor fiscale, obligație care totodată corespunde și prevederii art.58 alin.(1) din Constituție, care stabilește că cetățenii au obligația sa contribuie prin impozite la cheltuielile publice.

Prin urmare, au fost încălcate drepturile și interesele ocrotite de lege ale lui Alexandru Ciorici, coproprietar al imobilului menționat și a celorlalți coproprietari ai imobilului.

În întâmpinarea recursului, la 10 august 2020 a depus referință Serviciul Fiscal de Stat, prin care a solicitat declararea recursului depus de către Alexandru Ciorici inadmisibil, ori acesta nu se încadrează în temeiurile de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de

apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 05 februarie 2020, în prezența recurentului. Decizia motivată a instanței de apel a fost notificată lui Alexandru Ciorici, prin intermediul poștei electronice la 11 martie 2020.

Prin hotărârea Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020.

Prin prisma pct. 8 din Anexa la dispoziția nr. 1 din data de 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova termenele de exercitare a căilor de atac aflate în curs la data instituirii stării de urgență se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență și anume 16 mai 2020.

Astfel, pentru Alexandru Ciorici termenul de depunere a recursului împotriva deciziei instanței de apel a fost întrerupt și care după întrerupere a expirat la 09 iunie 2020.

Alexandru Ciorici s-a conformat prevederilor legale și în termen, la 05 iunie 2020, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel din 05 februarie 2020.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care

trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Alexandru Ciorici, este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, depus de către Alexandru Ciorici, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas